

Jadwiga Żebracka-Gala. **EKSPRESJA GENÓW W GRUCZOLAKACH PRZYSADKI – POSZUKIWANIE NOWYCH MARKERÓW MOLEKULARNYCH.** Centrum Onkologii-Instytut im. M. Skłodowskiej-Curie Oddziału w Gliwicach

Gruczolaki przedniego płata przysadki są najczęstszą przyczyną zaburzeń układu podwzgórzowo-przysadkowego i stanowią około 10% wszystkich guzów wewnątrzczaszkowych. Mechanizm odpowiedzialny za patogenezę gruczolaków przysadki nie został jeszcze w pełni wyjaśniony i wykazuje różnice w różnych typach komórek przysadki. Zrozumienie przyczyn odrębnej reakcji różnych typów gruczolaków na stosowane leczenie wymaga identyfikacji genów swoistych dla tych typów.

Celem projektu jest ocena poziomu transkrypcji trzech genów: *FOLR1*, *BAG1* oraz *LAPTM4B* wybranych na podstawie opublikowanych wyników mikromacierzowych i QPCR, w różnych typach gruczolaków przysadki ze szczególnym uwzględnieniem guzów czynnych i nieczynnych hormonalnie.

Badanie zostało przeprowadzone na 54 guzach przysadki zgromadzonych we współpracy z Kliniką Neurochirurgii ŚIAM w Katowicach, przy użyciu ilościowej reakcji PCR w czasie rzeczywistym. Materiał obejmował 16 gruczolaków nieczynnych hormonalnie, 7 GH, 13 LH oraz 13 PRL. Statystycznej oceny wyników dokonano za pomocą nieparametrycznego testu U Manna-Whitneya. Za istotne statystycznie przyjęto różnice o poziomie istotności $p < 0,05$.

Zaobserwowano znaczne zmiany w ekspresji badanych genów w poszczególnych podtypach gruczolaków przysadki. Wszystkie geny wykazywały różnice w ekspresji (*BAG1* 1.3x↑, *FOLR1* 36x↓, *LAPTM4B* 1.7x↑) między gruczolakami wydzielającymi hormony (GH, PRL) i nieczynnymi (NF), jednak tylko w przypadku *BAG1* różnice te były znamienne statystycznie ($p < 0,05$). Ponadto *BAG1* i *LAPTM4B* ulegały podwyższonej ekspresji (*BAG1* 1.6x; *LAPTM4B* 2.6x) w gruczolakach wydzielających GH w stosunku do guzów NF. *FOLR1* charakteryzował się znacznie, bo aż 215.7x niższą ekspresją w GH w stosunku do NF ($p < 0,05$).

Projekt współfinansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.